

**Index Baldi Pervsini. I. V. D. In prælectiones in totum
Codicem Iustinianum locupletissimus**

... In Quartum Et Quintum Codicis Libr. Prælectiones / Additionibus Philippi
Decii ...

Baldus

Lugduni, M.D.LXI.

Si rector provinciae vel ad eum pertinentes.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95990](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95990)

Baldus super Quinto Codicis:

beduci faceret de excep. c. pastoralis. ¶ In
ter ibi, que omnia. Quartū dictū, in quo ex
quat spōm et spōam, et dicit eos esse pares
circa pñas. ¶ In ter. ibi. quadrupli. Quintū
dictū, in quo dicit qd secundū moderationem
legalem pena vadit ad duplum: sed per cōm
tione partium potest extendi ad quadruplum.
¶ In ter. ibi. extra pñitionē. Sextū dictū,
in quo dicit qd matrimonij non pōt adhi pe
na nisi secundū definitionē legalem. facit. ff. de
ob. obl. l. si ita stipulatio facta. ¶ In ter. ibi.
cū cōtrahēdis. ratio pñitū dicti. ¶ Quē
ro, vtrū de iure canonico pcedat ista pena ar
rharum. de hoc sunt gl. iuris canonici contra
riam extra de spō. c. gēma. dicit qd nō extra
de conuer. coniug. c. ex parte. dicit gl. qd hoc est
verum: qd hoc non reperitur per ius canonici
immutatur: hoc tenet Jnno. in d. c. gēma.
probo per rationē: qd si sic non esset, frustra in
terueniret arrha: quod est ridiculū: nam cū iste
cōtractus arrharū sit introductus a iure. de
bet aliquid operari: tu dices, que est differe
tia inter arrham, et penā. Quidā dicunt qd dif
ferūt quantitate: qd arrha est minor quam pe
na: ergo si apponeret pena moderata, teneret
adiectio pene scdm l. yn. ¶ Bēuiter veritas
est qd alio dicit in arrha: quia arrha est
preambulā ad matrimonium contrahendum:
et quia contractus arrharū non debet esse fru
stra introductus: qd ista pena est approbata a
iure: et venit secundum naturam cōtractus.
Sed alia pena extrinseca mñmonij est ac: et
ideo nō procedit: sic nō potest alia ratio red
di, satis est p rationē qd lex sic statuit: vt. l. pro
spect. ff. qui et a qui. ¶ Tercio queritur: vtrū
licet pena nō possit peti: an tamē peti possit
interesse. gl. sunt cōtrarie: nā in l. si stipuler, de
verb. obl. dicit gl. qd non in l. titia. eo. tit. x. ff.
de spōsa. l. si dicunt gl. qd dicit do. Jnno. qd
interesse damni pōt peti: sed nō interesse lucri
dicit do. Jnno. qd nullū interesse potest peti: qd
stipulatio est cōtra bonos mores: vt in d. l. ti
tia. et d. de dolo. si sit dolus, scdm eum, qd
dictū est ridiculū in vtrāq; parte: nam id qd
dicitur qd est contra bonos mores, est verū de
appositione pene: sed nō de pñitione nuben
dis: qd ea depēdet petitiō ad interesse. Item si
posset interesse in actione de dolo, est ne tur
pis illa stipulatio si doli nō cōmittit. ridiculū
est dicere qd si turpis, imo est honestissima: vt
ff. ind. solui. l. nouissima. et iō nūbi placet dictū
Jnno. ¶ Tercio querit. vtrū inter extraneos
possit adhi penā. gl. hic. et in l. titia. dicunt qd
sic. Sed docto. dicunt qd si quidē sunt tales ex
tranei, qd ab eis non dependeat matrimonij:
tunc tenet matrimonij. Si vero in eadē pote
state sunt nuptie: tunc fecus. argumen. de cōdi
tionibus et demonstrationibus. l. heres meus,
§. si. et. tit. l. vnica. ¶ Quarto queritur: num
quid lex nostra vendicat sibi locū in arrhis cō
fessatis. dicit Jnno. qd ista lex requirit vian tra
ditionis: tamē illa traditio pbatur per cōfess
sum, nisi contrariū probaretur: vt. ff. de po. l. pu
bica. §. si. vult ergo dicere qd si appareret qd non
interuenisset vera traditio, non haberet locū
hec lex: et idem scdm eum in arrhis promissio
re hac. l. ver. extra. credo hoc esse verū: qd licet
que dicit extra definitionē, intelligit, id est ex
tra moderationē: vnde dico qd in arrhis pñis
sis, ille qd promittit tenetur liberare a promissio
ne, ecce simpli: et soluere tantundem, ecce du
plum: qd promissio et solutio equiparantur: vt
J. ad legem falcid. l. si. et idem credo in alijs
confessatis: nā ex tali confessione oritur actio
ad numerandū. vt. J. de do. promiss. l. si volunta
te. ¶ Quēro, vtrū in arrha que consistit in
specie, habeat locū hec lex. dicit do. Jnno. qd
non: qd in speciebus non cadit duplicatio. tru
fa est: qd est casus. J. titi. pro. l. vnica. nam
ibi loquit in pignore constituto loco arrharū:

et tamen consistit in specie: et habet locum ex lex. nec est verum qd spe
cies nō possit duplicari: qd verū est in alio: tu specieris in estimatio
ne fieri. l. si cū exceptione. §. quadrupli. ff. qd metus cā. ¶ Quē
ro hic, vtrū hec lex habeat locū in arrhis hincinde datis. Bart. dicit
qd non: in l. titia. de verb. obl. §. y. dicit contrarium in vna. q. Tunc
qd dicit l. yn. qd hec lex habet locum: siue arrhe interueniant ex vna
parte tantum, siue ab vtrāq; et eadem est ratio.

¶ Si recto pronuncie, vel ad eum pertinentes sponsalia de
derit arrhas. Et. i.

- 1 Participes, qui dicantur esse.
- 2 Prohibito non habet causam perpetuam, sed temporalem.
- 3 Contractus in iuri a tyrannico et ceteris quibus contractus pro se, vel pro amicis eorum, an sint rati.
- 4 Officiales, an teneantur ex facto aliorum domesticorum, vel con
fuctorum.
- 5 Terror in personam parentis, videtur etiam terrere personam de
scendentis, et contra.

¶ Lex vnica.

Quis in potestate. Inuidit
tes: qd primo loquitur de sponsalibus contractibus
gerente publicam administrationem. Secundo loqui
tur de sponsalibus contractibus cum suis eo imminere.
Tercio, permittit dicta sponsalia cōmandi officio finito: et im
pimento cessante. secunda ibi, quod ita. et ita. ibi, impleri. Et tria di
cit: primo, qd spōsa que recepit arrhas a rectore pronuncie, si nō vult
habere non restituit arrhas duplicatas: sed lucratur acceptas. Jdē
si nō cōtrahit cum ipso: sed cū suis eo imminere: finito vero officio,
si sponsalia ipse placet, pōt ad matrimonij procedi, et sponsalia cō
firmari. h. d. ¶ In ter. ibi. pignora. id est arrhas vel pignora loco ar
rharū. ¶ In ter. ibi. reddēda. id est dicit si noluerit reddere, potest
tamen sibi retinere. ¶ In ter. ibi. qd ita. hic extendit dictum suum, et
facit. ff. de offi. pñ. l. senatus. et de iurisdic. omni. iudi. in l. qd iurisdic
tioni. ¶ In ter. ibi. participes. illi intelligunt esse de eadē parte,
qui ad eundē effectū tendunt ope, cōfessio, et fauore. facit. c. l. de penis.
in cle. ¶ In ter. ibi. nō veramus. qd prohibitio non habet causam
perpetuā, sed temporalem. vt. ff. de verb. obl. l. si stipuler. ¶ In ter.
ibi. accedat. postea tēpore cōpetenti cum cessat metus, et suspitio me
tuēdi. ¶ In ter. ibi. lex precipue facit cōtra tyrannos, qui cōtrahit cō
tractus p se, vel pro amicis eorū, vt tales cōtractus non sint rati. eo
dem modo possumus dicere de statutis que tēpore tyranni sūt sub
nomine populū: qd statuentes nō habens libertatem statuerit pre
sumunt facere ob metū eo ipso qd faciunt metu tyrannicus si mo
tu proprio: vt ibi dum dicit gbus. et c. Et bēuiter oia que continent
defectū vel vilitatē tyranni. eo dīte operam, presumunt facta me
tu, et nō valent: vt hic. et §. de iacrosan. eccle. l. de cernimus. fm Jnno.
¶ In gl. ibi. l. si quis officij. Sed ista regula obtrinet in perpetuo p
hibitis: vt cōtrahere mñmonij cum forore: vbi ergo prohibet cons
sequens, antecēdēs perpetuo pñibetur. secus vero in his qd nō sunt
prohibita perpetuo sed ad tēpus: vel hoc ideo qd supenempōica
confirmant: fm Jnno. de quo dīc vt hic. nō p. Jnno. ¶ In gl. ibi. l. si
di. in fi. nō optimā gl. pro officialibus, qui nō restitunt ex facto alios
domesticorū, vel confuctorū: um: siue tale factum sit delictum, vel cō
tractus: nisi officialis principalis ad hoc opē prebuerit. ¶ In ter.
argn. et in ista. l. de terrore: qd terror in personam parentis, vt etiam
terrere personā descendentis, et cōtra. Quidē ille qui per torturam
patris confitetur: vel qui confitetur propter torturā filij, dicitur cōfessus
in tormentis: et non debet stare confessioni simplici, nisi inueniat ples
uerantia, et totus iste ter. facit ad hoc optime. ad idē facit. ff. de cōf.
et demon. l. heres meus. in fi. et ff. si quadru. pau. de d. l. i. facit ad hoc
multum bene quod not. ff. de inin. l. ex comelia. in glo. mag.

¶ De dona. ante nup. vel propter nup. ex sponsalibus. Et. i.

- 1 Confessio receptionis dotis fit quatuor modis.
- 2 Cautela, vt semper maritus dotem confessam possit repetere.
- 3 Donatio inter sponsos, an requiratur aditionem.
- 4 Confessio dotis non recepte, an confirmetur sicut donatio.

¶ Lex prima.

Multum interest. Quod sponsus
nauit, pōt in dotē recipere, et ad eius restitutionē
se efficaciter obligare: qd vero non dedit. nec rece
pit, cōtendo se recepisse nil agit. h. d. et h. duo di
cta, qd sunt nobilissima. ¶ In ter. ibi. vtrū. l. si fun
re. ¶ In ter. ibi. dotem. l. simulam. ad hūc finem vt videatur, et c.
Jn ter.

a Arrha est futu
turi matrimonij
symbolū, signū, si
cuti futuri Jcti
ut habes in gloss.
ff. q. y. c. femine.
in verbo annull.
q simpliciter da
ra p Jctus signo
presumit. nō autē
pro pñis parte,
nec distractū im
pedit: vt est gl. no.
in l. si. C. quando
liceat ab emp.
disc. nisi expresse
dictū sit: vt ibidē
per Bal. et Jnno. l.
lab emptione. ff.
de pac. in. si. col.
datio arrharū, dī
cit qd rem esse inte
grā facit desinere
de quo vide per
Jnno. an id simpli
citer sit verū, in l. i.
perfecta: §. qd li
ceat ab emp. disc.
An autē arrha
Jctus sit notatus
neene, vtd p Jnno.
et Jnno. in l. ex em
pto. §. si quis vna.
ff. de acti. empt.
Bald. in d. l. si. qd
liceat ab emptio.
disc. et an perdat
in contractu qui
fieri nō pōt, vide
Jo. Fab. in l. si de
emptio. §. in his,
p. bil. Decl.